

KDE su El Kitabı

Geert Jansen
Çeviri: Emir SARI

KDE su El Kitabı

İçindekiler

1 Giriş	5
2 KDE su Kullanımı	6
3 İç Yapılar	8
3.1 X yetkilendirmesi	8
3.2 su Komutuyla Etkileşim	8
3.3 Parola Denetimi	8
3.4 Parolayı Tutmak	9
4 Yazar	10

Özet

KDE su UNIX® su komutu için bir grafiksel ön yüzdür.

Bölüm 1

Giriş

KDE su'ya hoş geldiniz! KDE su, UNIX® **su** komutunun K Masaüstü Ortamı için hazırlanmış bir grafiksel ön yüzüdür. Bir programı, başka bir kullanıcının parolasını sağlayarak o kullanıcıymış gibi çalıştırmaya izin verir. KDE su ayrıcalıksız bir programdır, sistemin **su** komutunu kullanır.

KDE su programının bir ek özelliği vardır: Sizin için parolaları anımsayabilir. Bu özelliği kullanıyorsanız her bir komut için parolanızı yalnızca bir kez girmeniz gerekir. Bunun ve bir güvenlik çözümlemesi üzerine daha fazla bilgi için [Kısım 3.4](#) bölümüne bakın.

Bu program, komut satırından veya `.desktop` dosyalarından başlatılmak üzere tasarlanmıştır. Bir GUI iletişim kutusu kullanarak `root` parolasını sorsa da, bir GUI programından daha çok bir <-> GUI yapıştırıcısıdır.

kdesu komutu, artık `$(kf5-config --prefix)/bin` değil de `$(kf5-config --path libexec)` konumunda kurulu olduğundan ve dolayısıyla `PATH`'inizde olmadığından, **kdesu** komutunu başlatmak için `$(kf5-config --path libexec)kdesu` kullanmalısınız.

Bölüm 2

KDE su Kullanımı

KDE su kullanımı çok kolaydır. Sözdizim şöyledir:

```
kdesu [-ckomut] [-d] [-fdosya] [-i simge adı] [-n] [-pöncelik] [-r] [-s] [-t] [-ukullanıcı] [--noignorebutton] [--attachwinid]
```

kdesu [KDE Genel Seçenekleri] [Qt™ Genel Seçenekleri]

Komut satırı seçenekleri aşağıda açıklanmıştır.

-c komut

Bu, komutun yönetici olarak çalışacağını belirtir. Bir argüman ile geçirilmelidir. Örneğin, yeni bir dosya yöneticisi başlatmak istiyorsanız komut isteminde şunu girerdiniz: **\$ (kf5-config --path libexec)kdesu -c Dolphin**

-d

Hata ayıklama bilgisini gösterin.

-f dosya

Bu seçenek, KDE su'nun .desktop dosyalarında etkili kullanımını sağlar. KDE su'ya *dosya* parametresiyle verilen dosyayı incelemesini söyler. Dosyaya geçerli kullanıcı tarafından yazılabiliyorsa KDE su komutu geçerli kullanıcı olarak yürütür. Aksi durumda, komut *kullanıcı* olarak yürütülür (öntanımlı olarak yönetici).

dosya parametresi şöyle değerlendirilir: Eğer *dosya* bir / ile başlıyorsa mutlak bir dosya adı olarak alınır. Aksi takdirde global bir KDE yapılandırma dosyası olarak kabul edilir.

-i simge adı

Parola iletişim kutusunda kullanılmak üzere bir simge belirtin. Herhangi bir uzantı olmadan yalnızca adı belirtebilirsiniz.

Örneğin Konqueror uygulamasını dosya yöneticisi kipinde çalıştırmak ve Konqueror simgesini parola iletişim kutusunda göstermek için:

```
$(kf5-config --path libexec)kdesu -i konqueror  
-c "konqueror --profile filemanagement"
```

-n

Parolayı tutmayın. Bu seçenek, parola iletişim kutusundaki **parolayı tut** onay kutusunu devre dışı bırakır.

-p öncelik

Öncelik değerini ayarlayın. Öncelik, 1-100 arasında herhangi bir numaradır; 100 en yüksek önceliği ve 0 ise en düşük önceliği belirtir. Öntanımlı değer 50'dir.

KDE su El Kitabı

-r

Gerçek zamanlı zamanlama kullanın.

-s

kdesu ardaalan sürecini durdurun. Bkz. Kısım 3.4.

-t

Uçbirim çıktısını etkinleştirin. Bu, parola tutmayı devre dışı bırakır. Bu genelde hata ayıklama amaçlı kullanılır; bir konsol kipli uygulama çalıştırmak istiyorsanız bunun yerine standart olan **su** komutunu kullanın.

-u kullanıcı

KDE su'nun en yaygın kullanımı bir komutu yönetici kullanıcı olarak çalıştırmak olsa da, herhangi bir kullanıcı adını ve parolayı da verebilirsiniz.

Bölüm 3

İç Yapılar

3.1 X yetkilendirmesi

Yürüttüğünüz program yönetici kimliği altında çalışır ve genelde X ekranınıza ulaşmak için yetkisi yoktur. KDE su, geçici bir `.xauthority` dosyasına bir yetkilendirme çerezi ekleyerek bunun etrafından dolaşır. Komut çıktığında dosya kaldırılır.

X çerezleri kullanmıyorsanız kendi başınızasınız. KDE su bunu algılar ve bir tanımlama bilgisi eklemeyiz; ancak yöneticinin ekranınıza erişmesine izin verildiğinden emin olmanız gerekir.

3.2 su Komutuyla Etkileşim

KDE su, yetki almak için sistemin `su` komutunu kullanır. Bu bölümde, KDE su'nun bunu nice yaptığı anlatılır.

Bazı `su` uygulamaları (örn. Red Hat®), parolaları `stdin`'den okumak istemez; KDE su bir `pty/tty` çifti oluşturur ve `su` komutunu kendi dosya tanımlayıcıları `tty`'ye iliştilirilmiş bir biçimde yürütür.

Etkileşimli bir kabuk yerine kullanıcının seçtiği komutu yürütmek için KDE su, `su` komutunu `-c` argümanı ile kullanır. Bu argüman bilinen her kabukla çalışır, bu yüzden sıkıntı çıkarmaması gerekir. `su`, bu `-c` argümanını hedef kullanıcının kabuğuna geçirir ve kabuk programı yürütür. Örnek komut: `su root -c program`.

Kullanıcı komutunu doğrudan `su` ile yürütmek yerine, KDE su `kdesu_stub` denen ufak bir yalancı program yürütür. Bu program (hedef kullanıcı olarak çalışır), KDE su'dan `pty/tty` kanalı üzerine bilgi ister (programcığın `stdin`'i ve `stdout`'u) ve sonrasında kullanıcının programını yürütür. Diğer yana geçirilen bilgi X ekranı, bir X yetkilendirme çerezi (varsa), `PATH` ve çalıştırılacak komuttur. Yalancı bir programın kullanılma nedeni, X çerezinin gizli bilgi olması ve komut satırında geçirilememesidir.

3.3 Parola Denetimi

KDE su girdiğiniz parolaları denetler ve yanlışsa bir hata iletisi verir. Denetim, bir sınama programı yürütülerek yapılır: `/bin/true`. Bu başarılı olursa parola doğru varsayılır.

3.4 Parolayı Tutmak

Konforunuz için KDE su bir 'parolayı tut' özelliği içerir. Güvenlik konusunda ilgiliyseniz bu paragrafı okumalısınız.

KDE su'nun parolaları anımsamasına izin vermek sisteminizde (ufak) bir güvenlik açığı doğurur. Tabii ki KDE su sizin kullanıcı kimliğiniz dışındaki kimsenin parolanızı kullanmasına izin vermez; ancak dikkatli kullanılmazsa bu yönetici'nin güvenlik düzeyini normal bir kullanıcının düzeyine (sen) düşürür. Hesabınızı kıran bir deşici, yönetici erişimi alabilir. KDE su bunu engellemeye çalışır. Kullandığı güvenlik şeması görece güvenlidir ve burada açıklanmıştır.

KDE su, kdesud denen bir ar dalan süreci kullanır. Süreç, komutlar için /tmp içindeki bir UNIX® yuvasını dinler. Yuvanın kipi 0600'dır; böylece yalnızca sizin kullanıcı kimliğiniz ona bağlanabilir. Parolayı tutma etkinleştirilmişse KDE su komutları bu ar dalan süreci üzerinden yürütür. Komutu ve yönetici'nin parolasını yuvaya yazar ve ar dalan komutu daha önce açıklandığı üzere su ile yürütür. Sonrasında komut ve parola atılmaz. Bunun yerine belirli bir süre tutulurlar. Bu, denetim modülündeki zaman aşımı değeridir. Bu süre içinde aynı komut için bir istek gelirse istemcinin parolayı sağlamasına gerek kalmaz. Deşicilerin ar dalan sürecinden parolaları çıkarmasına engel olmak için (örneğin bir hata ayıklayıcı iliş tirenerek) ar dalan süreci set-group-id nogroup olarak kurulmuştur. Bu, tüm normal kullanıcıların (sen de dahil olmak üzere) parolaları kdesud sürecinden almasına engel olmalıdır. Ayrıca, ar dalan süreci DISPLAY çevre değişkenini başlatıldığındaki değere geri ayarlar. Bir deşicinin yapabileceği tek şey ekranınızda bir program yürütmek olabilir.

Bu şemadaki bir olası zayıf nokta ise yürüttüğünüz programların güvenlik temel alınarak yazılmamış olmasıdır (setuid yönetici programları gibi). Bu, önbellek taşmaları veya başka sorunların olabileceği ve bir deşicinin bunları kullanabileceği anlamına gelir.

Parola tutma özelliği güvenlik ve konfor arasında bir feragattir. Buna göre kullanmak isteyip istemediğinizi bir düşünün.

Bölüm 4

Yazar

KDE su

Telif hakkı 2000 Geert Jansen

KDE su, Geert Jansen tarafından yazılmıştır. Pietro Iglio'nun KDE su 0.3 sürümü temellidir. Pietro ve ben, bu programın bakımını bundan sonra benim yapacağım konusunda anlaştık.

Yazara g.t.jansen@stud.tue.nl üzerinden ulaşabilirsiniz. Bulduğunuz tüm hataları bana bildirin ki onları düzeltebileyim. Sorunuz varsa sormaktan çekinmeyin.

Emir SARLeMir_sari@icloud.com

Bu belge GNU Serbest Belge Lisansı (GFDL) altında dağıtılmaktadır.

Bu yazıyı Sanatsal Lisans altında dağıtılmaktadır.